

Het Dorp van de Zwaluwen

Over het boek

Auteur: Marc de Bel
Uitgeverij: Pelckmans

Over de maker

Marc de Bel (Kruishoutem, 1954) is een bekende Vlaamse jeugdboekenschrijver die zijn indrukwekkend oeuvre startte in 1987. Boeken als “Blinker”, “De zusjes Kriegel” en “Boeboeks” klinken ongetwijfeld bekend in de oren. Zijn boeken zijn vaak humoristisch en luchtig van aard en vormden al de basis van vele films en theatervoorstellingen.

1. VOOR HET LEZEN

Het “Dorp van de Zwaluwen” is een dun boek dat een lijvig verhaal omvat. Het boek beschrijft het waargebeurde drama dat zich in het Franse dorpje Oradour-sur-Glane afspeelde op 10 juni 1944.

- Wat weet je al over Oradour-sur-Glane?
- Welke dramatische gebeurtenissen kan je hierbij voorstellen?

Je volgt tijdens het lezen vier personages die elk hun eigen belevenissen omschrijven. Op die manier volg je het verhaal vanuit verschillende standpunten.

- Hoe beïnvloedt dat volgens jou je leeservaring?

2. HET VERHAAL

2.1. Korte inhoud

Oradour-sur-Glane was een van de vele dorpjes die het slachtoffer werden van de gruwelijke Tweede Wereldoorlog die in 1944 nog volop door Europa raasde. We volgen twee twintigers, een tiener en een 8-jarig kind op de dag waarop alles voorgoed veranderde. Het verhaal is gebaseerd op getuigenissen van de paar overlevenden van die dag.

2.2. Cover en beelddocumentatie

Op de cover en in het boek staan foto's van het dorp van voor en na de gebeurtenissen. Je krijgt ook foto's van de dorpingen te zien.

- Welk gevoel krijg je bij die foto's?
- Hoe beïnvloedden de foto's jouw leeservaring?

2.3. Personages

Je volgt de vier hoofdpersonages ongeveer 24 uur lang. Toch gebeurt en evolueert er heel wat in die korte tijdsspanne.

- Wie zijn de vier hoofdpersonages? (Denise, Armand, Roger en Robert)

- Wie zijn de krauten? (de krauten zijn de Duitse soldaten; die bijnaam had, net als de moffen, een negatieve bijklank)
- Met welk personage voelde je de grootste connectie? Waarom?

2.4. Stijl / Symboliek

- Waarom wordt Ouradour-sur-Glane het Dorp van de Zwaluwen genoemd? (“De vogels, zijn hier al vanouds van harte welkom en worden door iedereen beschouwd als volwaardige dorpsgenoten.” (p.22))
- Wat symboliseren de zwaluwen? (ze maken deel uit van het dorp, ze zijn een soort engerbewaarders voor het dorp (p.16, 27); ze komen ook op verschillende momenten symbolisch terug in het verhaal, bijvoorbeeld op het schilderij van Corot dat in het gemeentehuis hangt (p.16))
- Hoe wordt duidelijk gemaakt dat de zwaluwen Ouradour-sur-Glane niet kunnen/konden beschermen van de krauten? (op een gegeven moment schieten de krauten een paar zwaluwen af; Armand vindt aan het einde van het verhaal het schilderij van Corot zwartgeblakerd terug in het verwoeste gemeentehuis)

2.5. Genre

Het Dorp van de Zwaluwen is een oorlogsboek.

- Las jij nog andere boeken uit het oorlogsgenre?
- Wat is er volgens jou moeilijk aan een oorlogsroman schrijven?
- Ga je in de toekomst nog (meer) oorlogsboeken lezen? Waarom (niet)?

2.6. Vertelperspectief / Structuur

Je volgt het bloedbad van Ouradour-sur-Glane door de ogen van Denise, Armand, Roger en Robert.

- Via welk perspectief wordt het verhaal van de hoofdpersonages verteld? (het ik-perspectief, het zijn ik-personages)
- Hoe zorgt de verteller ervoor dat alle hoofdpersonages via de ik-vorm aan bod komen? (elk hoofdstuk wordt verteld door de ogen van een ander hoofdpersonage, voorafgegaan door de naam van dat personage en het uur waarop dat hoofdstuk zich afspeelt; de hoofdstukken volgen elkaar snel op)
- Hoe worden de verhalen van de hoofdpersonages met elkaar verweven? (de schrijver verbindt de vier hoofdpersonages door in de eerste vier hoofdstukken de verhalen naadloos in elkaar te laten overvloeien)
- Blijven de verhalen van de hoofdpersonages met elkaar verweven? (naarmate het boek verdergaat, gaan de verhalen van alle personages hun eigen leven leiden)
- Vertellen de ik-personages over wat hun op dat moment overkomt of blikken ze terug op wat hun is overkomen? (ze vertellen over wat hen op dat moment overkomt, ze spelen een actieve rol in het verhaal, er is dus sprake van een belevende ik-verteller)
- Hoe zou je het verhaal beleefd hebben als de personages zouden terugblikken op wat er hun was overkomen?

2.7. Tijd

Het verhaal speelt zich af tijdens de Tweede Wereldoorlog.

- Wat weet je over die oorlog?
- Wordt het verhaal chronologisch of niet-chronologisch verteld? (chronologisch)
- Waardoor voel je, los van de letterlijke tijdsaanduiding, dat het boek zich in het verleden afspeelt?
- Soms wordt het tempo van het boek versneld en vertraagd. Hoe gebeurt dat? (als de gebeurtenissen elkaar sneller opvolgen, worden hoofdstukken korter en wisselen de verhalen van de hoofdpersonages elkaar sneller af)
- In welke zin zou je het boek toch actueel kunnen noemen?

2.8. Sfeerschepping

Tijdens de eerste vijftig pagina's krijg je een idyllisch beeld van Oradour. In de 150 daaropvolgende pagina's wordt dat beeld compleet vernietigd.

- Wat was voor jou het kantelpunt in het boek, het moment waarop duidelijk werd dat het verhaal niet goed zou aflopen?

Er komen heel wat wrede momenten tijdens het verhaal aan bod: moord, brand, etc.

→ Wat vond je van de manier waarop die momenten beschreven werden?

3. VERWERKING

3.1. Reflectie

- Welke emoties bracht het boek bij jou teweeg?
- Welke fragmenten zijn jou het meest bijgebleven?
- Wat vond je van de schrijfstijl van het boek?

3.2. Creatieve opdracht: overleversdagboek

MATERIAAL:

- papier
- schrijfgerei

→ Aan het begin van het verhaal geeft Denise Armand een schriftje dat hij kan gebruiken als dagboek. In een vlaag van machteloze woede en wanhoop scheurt Armand het aan het einde van het verhaal aan stukken. Stel je voor dat Armand dat niet had gedaan. Wat zou hij erin hebben geschreven in de eerste dagen na het bloedbad? Hoe zou hij zich hebben gevoeld? Hoe zou hij over zijn trauma hebben geschreven? Kies één van de overlevende personages uit (Armand, Robert of Roger) en schrijf vanuit hun perspectief een dagboekfragment van de eerste, tweede of derde dag na het bloedbad.

3.3. Creatieve opdracht: postkaart met beschermdier

MATERIAAL:

- postkaartjes (lege of oude)
- tijdschriften
- dierenprenten
- scharen
- lijmstiften
- schrijfgerei

→ Op de eerste en laatste pagina van het boek zien we een postkaart van Oradour. Daarop zien we een zwaluw, het beschermdier van het dorpje. Als jij een beschermdier had, wat zou het dan zijn? Maak je eigen postkaart en gebruik de collagetechniek. Op de achterkant schrijf je een boodschap aan iemand die jou al eens beschermd heeft, op wat voor manier dan ook.

4. VERDER LEZEN

- Hele verhalen voor een halve soldaat / Benny Lindelauf en Ludwig Volbeda (ill.) (Querido, 2020)
- IJzerkop / Jean-Claude van Rijckeghem (Querido, 2019)
- De poppenmaker van Krakau / R.M. Romero en Tomislav Tomic (ill.) (Van Halewyck, 2017)

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.